

Úvod do uměnovědných studií

Téma: Subkultura (Hooligans a Skinheads)

Teorie interaktivních médií – kombinované studium

Vypracoval: Ondřej Chudárek

V této seminární práci se zaměřím na téma Subkultury hooligans a skinheads.

Subkultura: je to skupina se specifickými kulturními znaky a odlišuje se od většinové kultury. Subkultura sice nese odlišné znaky v chování, v životním stylu, normách a hodnotách, ale je nedílnou součástí většinové kultury. Můžeme říci, že subkulturu si vytváří lidé a to na bázi stejného věku, sociálního postavení nebo stejné územní lokace. Tento pojem se začal používat v polovině dvacátého století pro určitý životní styl nebo směr, ke kterému chtěla skupina lidí směřovat.

Termín hooligans (česky chuligán) se zrodil v Anglii. Tam to tehdy začalo. Anglii se dá taky přezdívat kolébka fotbalových chuligánů. Chuligán je fanoušek svého klubu (fotbal - nejrozšířenější, hokej, basketbal atd.), který se za klub dobrovolně rve s protivníky druhého klubu. Jde zde o respekt a reputaci daného klubu a hlavně jeho fanoušků. Ale zpět k tomu kde to všechno začalo. V Anglii se zhruba od šedesátých let minulého století začaly dávat dohromady skupiny fanoušků fotbalových klubů. Tito fanoušci byli věrní svému klubu a byli schopni jeho čest hájit i fyzickým napadáním fanoušků jiných klubů. Byly to klasické bitky na ulici, kdy se dvě bandy potkaly a pobily se. Běžně se používaly různé zbraně, které přišly v tu chvíli pod ruku jako např. dlažební kostky, různé klacky atd. Fotbalové násilí nebylo jen v ulicích, ale i na stadionech. V rané době fotbalového chuligánství v Anglii bylo poměrně jednoduché identifikovat fotbalového chuligána (měli specifický styl oblékání) a to mělo za následek jednodušší odhalení policií. Postupem času se chuligáni dokázali přizpůsobit a oblékali se jako normální běžní fanoušci. Tudíž je bylo nemožné hned odhalit a mohli lépe „manévrovat“. Násilí mělo za následek v Anglii hodně incidentů a tamní vláda se rozhodla zakročit proti chuligánům razantním řešením. Začalo se zatýkat, zpřísnily se kontroly a na stadionech se zavedly kamerové systémy. Ve zbytku Evropy se chuligánství rozmohlo o trochu později. Mezi nejobávanější hooligans můžeme určitě počítat fanoušky z Polska, Ruska, Srbska, Ukrajiny atd. V mnoha zemích se dodržují různá nepsaná pravidla. Mezi hlavní patří to, že se při střetu nepoužívají žádné zbraně (až na Turecko a některé Balkánské země). K dalším pravidlům patří i to, že když je protivník na zemi, tak se do něj dále nekope. Toto „pravidlo“ se ne vždy dodržuje, hlavně mezi hodně zneprátenými tábory. Chuligáni si domlouvají svoje střety tak, aby nebyla na blízku policie nebo „čumilové“, kteří by mohli policii zavolat. Tyto tzv. třetí poločasy se nejčastěji odehrávají na odlehlých loukách, polích nebo lesích. O hooligans bylo natočeno hodně filmů, jako jsou např. Green Street hooligans 1,2,3, Football factory, CASE, Rise of the Footsoldiers. Filmy z Česka jsou: Proč?, Horem pádem, Non plus Ultras. V Česku se chuligánství dostalo veřejnosti do podvědomí v 90. letech minulého století. To

můžeme znát např. z filmu Proč?, kde fotbaloví fanoušci při cestě ze zápasu zdemolovali celý vagón vlaku a napadali další cestující. Po tomto incidentu padaly u soudu tresty jak odnětí svobody, tak i peněžité tresty. Po revoluci se dávaly dohromady skupiny chuligánů z větších fotbalových klubů (Sparta Praha, Slavia Praha, Baník Ostrava, Zbrojovka Brno atd.) Mezi těmito kluby byla obrovská rivalita a na České scéně se střetávaly nejčastěji. Téměř každý klub má své „fans shopy“, kde fanoušci mohou koupit klubové šály, čepice, dresy, trička atd. Tato subkultura se stala pro mnohé až životním stylem. Fotbaloví chuligáni se prý nejčastěji hlásí ke krajní pravici. Proto se říká, že mezi hooligans se často vyskytují neonacisté a skinheadi.

Mezi skinheady a neonacisty je však velký rozdíl. Neonacisté sympatizují s ideou Adolfa Hitlera, jsou proti všem rasám (kromě té bílé), hajlují, nosí svastiky, mají různá tetování s fašistickou tematikou atd. Naopak Skinheads začalo v druhé polovině šedesátých let ve Velké Británii. Díky nezaměstnanosti se staré soc. kultury rozpadají. V dělnických čtvrtích vzniká nové hnutí dělnické mládeže. Toto hnutí kladlo důraz na svůj dělnický původ a bylo proti hnutí hippies. Vyznačovali se oblečením: vysoké těžké boty (DocMartens), vojenské bundy (bomberly), džíny a kšandy, košile (Ben Sherman, Fred Perry). Měli vyholené hlavy (odtud název Skinheads). Bylo to původně nepolitické hnutí a šlo jim o odlišení se od „lepší“ společnosti. Navštěvovali koncerty a fotbalové zápasy, rvali se s hippies a bezdomovci. Ke zvratu dochází koncem 70. let, kdy politická strana Národní fronta zneužila hnutí ve svůj prospěch. Najímala nové lidi a používala je k pouličním bitkám. Noví členové se hlásili k extrémní pravici (neonacismus), ale ti nepolitičtí členové se hlásili spíše k levici a zaměřovali se na boj skrze práci a nezaměstnanost. Hnutí skinheads se rozšířilo do celého světa a můžeme se s ním setkávat dodnes.

Seznam použitých zdrojů:

Mareš, M. - Smolík, J. - Suchánek, M. (2004): Fotbaloví chuligáni: Evropská dimenze subkultury

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Subkultura>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Hooligans>

<http://www.fotbalportal.cz/anglie/premier-league/4799-hooligans-aneb-fotbalovy-fenomen/>

<http://www.hooligans.cz/>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Skinhead>

<http://www.punk.cz/index.asp?menu=623&record=5724>

<http://magazin.e15.cz/regiony/tradicni-skinhead-nehajluje-rika-expert-840164>